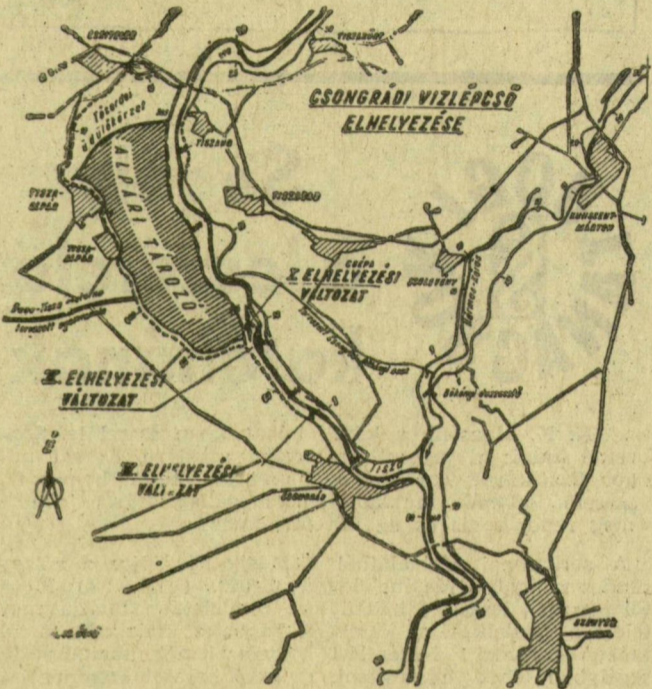

Mit jelent az Alföldnek a tervezett csongrádi vízlépcső?

Csongrád és Bács megyei képviselők tanácskozása Lakiteleken

A vízügyi szakemberek a Tisza III. vízlépcső elhelyezésére több variánst készítettek. Remélhető, a tervek rövidesen döntésre illetékes állami szervek elé kerülnek. A Csongrád és Bács megyei képviselők a Csongrád feletti elhelyezést támogatják.

Az egész ország, de különösen az Alföld szempontjából nagy jelentőségű elképzelés megvitatására tegnap Lakiteleken együttes ülést tartott Csongrád és Bács megye országgyűlési képviselőcsoportja.

A tanácskozáson részt vettek Apró Antal, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, az országgyűlés elnöke, Szeged város képviselője, Nyers Rezső, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára, Kecskemét város országgyűlési képviselője, dr. Romány Pál, az MSZMP KB területfejlesztési osztályának vezetője, Dégen Imre államtitkár, az OVH elnöke, Győri Imre, az MSZMP KB tagja, a Csongrád megyei pártbizottság első titkára, dr. Horváth István, az MSZMP KB tagja, a Bács megyei pártbizottság első titkára, dr. Gajdócsi István, a Bács megyei és dr. Komócsin Mihály, a Csongrád megyei tanács elnökei, valamint a Bács-Kiskun megyei és Csongrád megyei országgyűlési képviselők.

A lakiteleki tanácskozást Ispánovics Márton, a Bács megyei képviselőcsoport vezetője nyitotta meg, majd Dégen Imre államtitkár adott tájékoztatást a Tisza eddigi csatornázásának eredményeiről, a további tervekről, többek között arról, hogy az egyre növekvő vízhiányt hasznotalanná teszi a Tisza III. vízlépcső mielőbbi megépítését. Mint ismeretes, a kormány egy régebbi határozata alapján a Tisza csatornázása több vízlépcső megépítésével számol. Tiszalóknél, Kiskörénél a vízlépcsők megépültek. Az V. ötéves terv első szakaszában megvalósul Kiskörénél a második fejlesztési programja; az idén megkezdik a Körösön Körösladánynál a vízlépcső építését, a Tisza III. vízlépcső építését pedig indokolt szintén az ötödik ötéves terv során megkezdeni.

Az országgyűlési képviselők írásban is megkapták a Tisza III. vízlépcső megépítésének indoklását. A Tisza völgye — korábbi elmaradottságát fokozatosan felszámolja és az ország lendületesen fejlődő térsége lesz. Jelentőséget mutatja, hogy itt él hazánk lakosságának 40 százaléka, ide összpontosul az ország nemzeti vagyonának 42 százaléka, és ma már innen származik az ország ipari termelésének 30 százaléka.

A Tisza csatornázása az 1954 óta működő tiszalóki vízlépcső megépítésével kezdődött. A tizenhárom évvel ezelőtti vízhiányok pótlását hivatott előmozdítani a második létesítmény: a kisköréi vízlépcső és tározó. A Tisza alsó szakaszán, a magyar határtól kb. 70 kilométerre, jugoszláv területen épül a Novi-Becse-i vízlépcső, amelynek duzzasztása Csongrádig hat majd vissza. A vízlépcső 1975-re tervezett üzembe helyezése — némely gondot okozó hatása mellett — előnyösen módosítja a Szeged—Csongrád közötti Tisza-szakasz vízjárását, és Szeged térségében a vízkészlet növekedésére számíthatunk. A Tisza alsó szakaszára visszahat a vaskapui vízlépcső is, s így a tiszalóki, a Kisköréi és a Novi-Becse-i vízlépcsők megvalósulásával a 620 km-es Tisza-szakasz csatornázásának összefüggő vízlépcsősorozatában már csak a középső láncszem, a csongrádi vízlépcső hiányzik. E vízlépcső megépítésével megszűnnek a Dél-Alföld fejlődésének jelenleg meglévő korlátai. Az elkövetkező években olyan nagyarányú vízhiány jelentkezik, amely nélkülözhetetlenné teszi az 1980—82. közötti időszakban azt a vízpótlást, amelyet csak a csongrádi vízlépcső szolgáltathat.

A szakemberek többféle tervet készítettek. A vizsgálatok szerint a vízlépcsőt Csongrád fölött indokolt megépíteni. Az alpári öblökben a részben természetes magas parttal, részben töltésekkel körülvárt, mintegy 4 ezer hektár területen 160 millió köbméter térfogatú, 25 kilométer hosszú víztározó építhető. De a vízlépcső medertározójának és a már említett alpári tározónak együttesen hasznosítható térfogata meghaladja a 220 millió köbmétert, sőt tovább duzzasztja a kisköréi tározó vízszintjét is, s ezáltal az eredetileg tervezett 300 millió helyett 400 millió köbméter víz tározását teszi lehetővé. A szakemberek szerint a csongrádi vízlépcső lehetővé teszi majd a megépítendő Duna—Tisza csatornán a Duna-víz átvezetését is a Körös-völgybe. Az így felduzzasztott nagy mennyiségű víz nagy lehetőséget biztosít a Szolnok és Szeged környéki iparvidéki

vízhasználók igényének kielégítéséhez, az árvízvédelem és belvízrendszer fejlesztéséhez, kedvezően változtatja meg a természeti környezetet, mintegy újabb 180 ezer hektár rendezhető be öntözésre és lehetővé teszi a délalföldi üdülőtelep kialakítását is. A tervezők természetesen még számos egyéb nagy jelentőségű, előnyös hatást is számításba vettek.

A vízlépcsőt három ütemben tervezik megépíteni, s közel 5 milliárdba kerülne. A tervezési és építési kapacitásokat figyelembe véve — szakértők szerint — a csongrádi vízlépcső építése az elkövetkező években megkezdhető. E vízlépcsőnek Csongrád, Bács-Kiskun és Szolnok megyékre kiterjedő mintegy 10 ezer négyzetkilométer nagyságú közvetlen hatásterületén több mint egymillió lakos él. Azonban a tervezett vízlépcső révén a Tisza teljes hosszán kiépülnek a duzzasztóművek, lehetővé téve a rendkívül értékes természetes vizek gazdaságos tározását és felhasználását.

Ilyenformán e nagy volumenű terv megvalósulása az egész Alföld, sőt az ország számára elsőrendű fontosságú mind a mezőgazdaság, mind az ipar fejlesztése, mind a természetvédelem szempontjából.

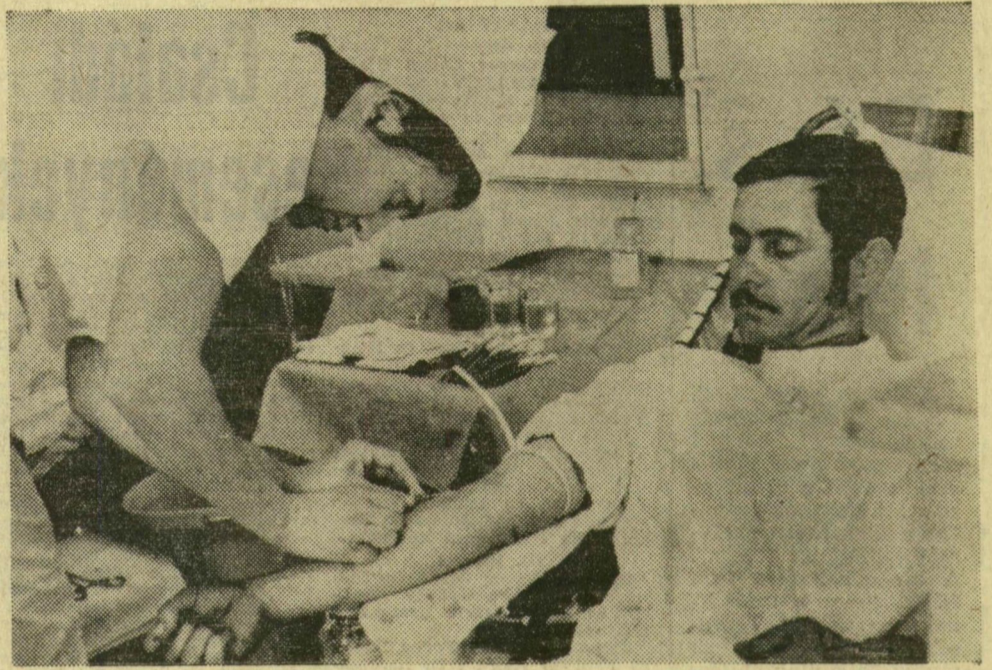
Az államtitkár előadását vita követte, amelynek során felszóltak Győri Imre, Juratovics Aladár, Nieszner Ferenc és Rév István Csongrád megyei, valamint Nyers Rezső, Angyal János és dr. Ortutay Gyula Bács megyei országgyűlési képviselők. Kifejtették véleményüket dr. Gajdócsi István, a Bács megyei tanács, dr. Komócsin Mihály, a Csongrád megyei tanács elnökei, dr. Romány Pál, a Központi Bizottság osztályvezetője és Molnár István, az MTESZ titkára.

A képviselők valamennyien indokoltak tartják a Tisza III. vízlépcső Csongrád feletti történő megépítését, s amikor a kérdés döntésre került sor, illetékes állami szervek előtt ilyen értelemben foglalnak állást.

Végül a tegnapi, Kecskemét melletti Lakiteleken történt képviselői tanácskozás résztvevőinek levetítették az „Egy évszázados terv megvalósulása” című színes filmet, amely Vásárhelyi Pálról, a reformkor legjelentősebb vízi mérnökéről, a Tisza-szabályozás tervezőjéről, valamint a zseniális mérnök álmai beteljesedéséről szól.

Új híd épül a Dráván

Drávaszabolcsnál Jugoszláviát és hazánkat összekötő újabb híd épül a Dráván. A tíz és fél méter széles, 316 méter hosszú híd közös, jugoszláv és magyar kooperációban épül.

Önzetlenek

Nemrégiben diósgyőri busz állt meg a sebészeti klinika előtt. A vagon- és gépgyár dolgozóit utaztak Szegedre, hogy segítsenek kollegájukon, aki szívműtét előtt állt. Hogy néhány cseppet adjanak saját „életükből”.

CSAK ELISMERÉSSEL

ha valaki az emberiesség ilyen megnyilvánulásait esetein próbálja. Hamis is minden jelző, mert egyszerűen a tények nagyobb hatásal vannak ránk, mint érzelmes szóbaöntésük.

Szegeden tavaly 3 ezer 767 liter vért adtak az emberek, minden ellenszolgáltatás nélkül. Egy személy évente csak egy alkalommal vállalkozik erre az orvosi beavatkozásra, ilyenkor 2—3 deciliter vért vesznek tőle. Könnyű kiszámolni, hogy körülbelül hány felnőtt tartotta oda a karját a veszélytelen, de kellemetlen nem nevezhető szülésre — teljesen önzetlenül.

De nem beszélhetünk elismerés nélkül azokról sem, akik pénzt fogadnak el ezért: az egyetemenek szüksége van a heti két szívműtét, a műves- és egyéb speciális kezeléseik alkalmával 48 óránál nem régebbi, friss vérre. S ilyenkor időre hívják be a jelentkezőket a véréadóállomás laboratóriumába. Ezer-négyszáz liter vérhez pénzért jutott ugyan a véréadóállomás, de mind olyan embertől származott, aki már térítésmentes véréadón is részt vett.

Ezeket az adatokat dr. Gál György sebész docenstől, a véréadóállomás vezetőjétől tudtuk meg, aki elmondta azt is, hogy ez az 5 ezer liter vér — bármennyire hihet-

len is —, nem elég Szegednek. Közel 2 ezer liter kellett kériünk tavaly a megyei állomástól. Szekszárd, Békéscsaba, Orosháza, Kecskemét lakói is hozzájárulnak az itt kezelt betegek gyógyulásához. Az is igaz azonban, hogy ezekből a városokból is sok beteget utalnak be szegedi klinikákra.

A legszébb szó is hamisnak tűnik, ha valaki az emberiesség ilyen megnyilvánulásait esetein próbálja. Hamis is minden jelző, mert egyszerűen a tények nagyobb hatásal vannak ránk, mint érzelmes szóbaöntésük.

MA EN, ...

Érdekes lenne egyszer választ választ keresni arra, vajon mi készíti az egyik embert, hogy vére egy részétől önként megváljon, és mi az, ami a másik embert visszatartja ettől. Talán sokan úgy vélik, hogy az egészséges szervezet normális mechanizmusába erőszakkal avatkozni te igy az orvosok, s ez károsodáshoz vezet.

Dr. Gál docens válasza elosztatja ezt a hiedelmet. Ha egészséges valaki, az évi egyszeri véréadás nem veszélyes. Áldozat mindenképpen, de nem nagy megterhelés az ember számára, és el is lehet viselni. A véréadónapok bizonyítéka szerint sokan azonnal visszatérnek munkájukhoz, míhlyet túlestek a véréadón. Egy felnőtt embernek 4,5—5 liter vére van, s ha ebből 2—3 deciliter elvesznek, nem sínyli meg a szervezet. Hiszen nincs minden vér a keringésben. Vannak vérraktárak, amelyek úgy viselkednek, mint a vízgyűjtő medence: tartalmukat csak akkor engedik ki, ha szükség van rá. Ilyen szerv például a lép.

Felvetődik a kérdés, vajon a hirtelen folyadékvesztéséget megéri-e az ember? Ezt megakadályozza az, hogy a vérévétel előtt és után hűsítő italt isznak a véréadók. A különböző anyagokat pedig a szervezet maga pótolja három hét alatt. S ha valaki mégis rosszul lesz? Akkor azt valószínűleg az izgalom okozza, a fájdalomtól való félelem. Ez viszont felesleges aggodalom: van egy francia készülék, amely injekció nélkül, magasnyomáson porlasztva juttatja be az érzéstelenítőt a bőrbe.

Ha megkérdezzük a véréadókat, mi készítette őket erre az önzetlenségre, többnyire azt a választ kapjuk, hogy a segítőkészségen kívül a biztonság érzése. Az, hogy tudom, ma én adok, de ha szükségem lesz rá, én is kapok. Ott őrzik az én „részem” is a jégszekrényekben.

TÁRSADALMI TÁRSASJÁTÉK

Igy fogalmazta meg érzékletesen Gál docens a véréadás kölcsönösségét: „társadalmi társasjáték”. Magyarországon dicséretesen játsszák, megynkben különösen. Ha a humanitást csak ezzel mérnénk, elsőkké lennénk az országban. Az egymásra utaltság érzésének erőfeszítését hagyományai vannak, elég csak a Tisza támadásaira gondolnunk. De a jelen is sokat bizonyít. Többek között a közösségekben rejlő erőt. Kérdhetné bárki, miért kell intézményekhez fordulniuk a véréadások szervezőinek. Az általános egészségügyi propaganda révén még nem érnének el jelentős eredményt. Egy-egy üzemi vagy falusi közösség szelleme óriási hatással van az ott dolgozó, ott élő emberekre. S ha a humanitás jellemzője egy csoportnak, akkor a Vöröskeresztnek csak az a feladata, hogy felvilágosító munkát végezzen, szervezze és megvalósítsa a véréadást. S ezeket a napokat a jó közösség sajátjának érzi az igazgatótól a beosztottakig mindenki.

Aki magából ad másoknak néhány cseppnyi „életet”, jogosult az egész társadalom hálijára. Csakhogy az üzemi, a falu, a szűkebb közösség vezetője kapta a felhatalmazást, hogy valamilyen formába öntse ezt a hálát.

Chikán Ágnes

